

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਟ।
ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਖੋਸਲਾ
ਮਨੀ ਰਾਮ ਬਾਗੜੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ
ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1955 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 1

ਪੰਜਾਬ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ (1953 ਦਾ XII) - ਸੈਕਸ਼ਨ 9- ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਅਨੁਸੂਚੀ VII, ਸੂਚੀ II, ਆਈਟਮ 1— ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਐਕਟ (1952 ਦਾ XXXII) - ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਧਾਰਾ 9 ਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਪਮਾਨਤ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ- ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਉਸੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਆਈਟਮ 1 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ।

ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ। ਜੇ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਜੁਰਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਘਿਰਣਾਯੋਗ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਇਕੱਠੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਪਾਥ ਅਤੇ ਤੱਤ ਕੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਕਾਮਰਸ, ਲਿਮਟਿਡ, ਖੁਲਨਾ (A.I.R 1947, P.C. 60), ਲਖੀ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਪ੍ਰਾਂਤ (A.I.R. 1950, F.C. 59), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ; ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਲੰਡਨ ਰੀ. ਮਰਫੀ ((1887) 2 Q.B.D. 397), ਸੋਢੀ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੈਪਸੂ (A.I.R 1954 S.C. 276), ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(6 ਜੂਨ, 1955 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਕੇਸ)।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ

1953 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ XII ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਭੇਜੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਜਿੰਦਰ ਸੱਚਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ

ਐਸ ਐਮ ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਆਰਡਰ

ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ 1955 ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਨਿਰਣਾ

ਜਸਟਿਸ ਖੋਸਲਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਨੀ ਰਾਮ ਬਾਗੜੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, 'ਤੇ ਦੋ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਐਕਟ (1953 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ, ਨੰਬਰ XII) ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਸਾਰ ਵਿਖੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 22 ਨਵੰਬਰ, 1954 ਅਤੇ 1 ਦਸੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦਾ ਜੁਰਮ 1952 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੰ. XXXII ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"ਅਫਵਾਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ, ਆਦਿ - ਜੋ ਵੀ- (ਏ) ਕੋਈ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ

(ਬੀ) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਵੇਂ, ਬੋਲੇ ਜਾਂ ਲਿਖੇ, ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਾਨ ਜਾਂ ਸੁਣਨਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਬਿਆਨ, ਅਫਵਾਹ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ,

ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਭਾਸ਼ਣ, ਬਿਆਨ, ਅਫਵਾਹ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧਾਂ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪਮਾਨ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਖਾੜ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।"

ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਆਈਟਮ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਖੌਤੀ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ III (ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ) ਦੀ ਆਈਟਮ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 9 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਆਈਟਮ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 9 ਅਵੈਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ 1952 ਦੇ ਐਕਟ XXXII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ। ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ:

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਪਮਾਨ ਉਹੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਆਈਟਮ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ: ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ "ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਕੱਲੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੇਅਦਬੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਐਕਟ ਦੇ ਐਲਾਨੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਅਪਮਾਨ ਹੈ ਜੋ "ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ।" ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ

ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭਾਸ਼ਣ ਆਦਿ ਪੰਜ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ-

- (1) ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ,
- (2) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ,
- (3) ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼,
- (4) ਸ਼ਿਸ਼ਟਤਾ, ਅਤੇ
- (5) ਨੈਤਿਕਤਾ

ਦੂਜਾ ਭਾਗ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ-

- (1) ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ,
- (2) ਮਾਣਹਾਨੀ, ਅਤੇ
- (3) ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ,

ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ ਭਾਗ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਖਾੜ ਸੁੱਟਣ ਵੱਲ ਝੁਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਡਾਇਗ੍ਰਾਮੈਟਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-
“ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ-

(ਏ) ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ,

ਜਾਂ

(ਬੀ) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਵੇਂ ਬੋਲਿਆ ਜਾਂ ਲਿਖਿਆ, ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਾਨ ਜਾਂ ਸੁਣਨਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਬਿਆਨ, ਅਫਵਾਹ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਭਾਸ਼ਣ, ਬਿਆਨ, ਅਫਵਾਹ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ,

{ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ,

{ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ

ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ {ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ,

{ਪਬਲਿਕ ਆਰਡਰ,

{ਸ਼ਿਸ਼ਟਤਾ,

{ਜਾਂ

{ਨੈਤਿਕਤਾ,

{ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ

ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ

{ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ,
 {ਮਾਣਹਾਨੀ
 ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ {ਜਾਂ
 {ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ
 {ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਤਖਤਾ ਪਲਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ,

ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।

ਮੈਂ ਮੂਲ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਦਮ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਗ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜੋ "ਰਾਕਮਾਂ" ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼" ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, "ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ" ਵਾਕੰਸ਼ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। (1) ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ, (2) ਮਾਣਹਾਨੀ, ਅਤੇ (3) ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ।

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਯੋਗ ਦੁਹਰਾਓ-
 "ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ-

(a) ਕੋਈ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ

(b) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਵੇਂ ਬੋਲਿਆ ਜਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਾਨ ਜਾਂ ਸੁਣਨਯੋਗ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਬਿਆਨ, ਅਫਵਾਹ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਰੇਗਾ-

(A) ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਭਾਸ਼ਣ, ਬਿਆਨ, ਅਫਵਾਹ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦੇਸਤਾਨਾ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਲੀਨਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ

(B) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਭਾਸ਼ਣ, ਬਿਆਨ, ਅਫਵਾਹ, ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ, ਜਾਂ

(C) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਭਾਸ਼ਣ, ਬਿਆਨ, ਅਫਵਾਹ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਖਾੜ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੀ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਆਈਟਮ 1

ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ 1952 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੰਬਰ XXXII ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਦੀ ਘੋਖ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਐਕਟ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜੋ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਕ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਗੁਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਪਾਥ ਅਤੇ ਤੱਤ ਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਲਖੀ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ (A.I.R. 1950, F.C. 59) ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਬਿਹਾਰ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਆਰਡਰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 1949 ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ। ਇਹ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ-

“ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਸਲੀ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਸਥਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੂਜੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ

ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕੇਸ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1947 ਪੀ. ਸੀ. 60) ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਹੱਦ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਭੇਦਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਮਲੇ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ 'ਪਿੱਥ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ' ਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਪਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਯੋਗ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। * * * ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸਨੂੰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਆਈਟਮ 1 ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜੋ ਵਿਧੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਸਹਾਇਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੀਅਲ ਸੂਚੀ ਦੀ ਆਈਟਮ (1) ਅਤੇ (2) ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *

ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਲੀਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਸੱਚ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੇਵਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਪਾਥ ਅਤੇ ਤੱਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ।

ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ (1952 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. XXXII) ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਾਦਰ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਦਲੀਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਪੰਨਾ 171 ਅਤੇ 172 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਡਨ ਦੇ ਸਕੂਲ

ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਭਾਗ, ਰੀ ਮਰਫੀ ((1887) 2 Q.B.D. 397) ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਰਾਣੀ ਦੇ ਬੈਂਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1870 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ, ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 1876 ਦੇ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਦਤਨ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਦਤਨ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 1870 ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇੱਕ ਆਮ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਂ ਆਦਤਨ ਅਪਰਾਧੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੀ ਬੈਂਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਹਾ-

"ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ। "ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ 11 ਵੀਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਭੇਜਣਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਵਾਜਬ ਬਹਾਨੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1952 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ XXXII ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਜੁਰਮ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕੱਠੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਿਸ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਸ਼ੈਟੀ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ (A.I.R. 1950, F.C. 69) ਵਿੱਚ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵੀ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਹੈ-

"ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਐਕਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਇਸਦੀ ਪਥਰੀ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਘੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇਤਫਾਕਿਕ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।"

ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਲਿਮਿਟਡ ਖੁੱਲਨਾ, (A.I.R. 1947, P.C. 60) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ ਦਾ ਪਥ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਰਾਦਰ ਸਰਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਈਟਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸੱਚਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੋਧਿਤ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਸੀ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਨੇ ਸੋਢੀ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਪੈਪਸੂ (A.I.R. 1954, S.C. 276) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 277 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ।

“ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ।”

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਪੈਪਸੂ ਰਾਜ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ 'ਤੇ ਬੇਤੁਕਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਸਟਿਸ ਮੁਖਰਜੀ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਨਿਰਾਦਰ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਸਜਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੇ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇੰਨੀ ਸਜਾਯੋਗ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਤਿ-ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਆਈਟਮ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਸਜਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਨਿਰਾਦਰ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ (1) ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ (2) ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਾਦਰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਝਿਜਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਡੇਟਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ, ਸੂਚੀ II ਦੀ ਆਈਟਮ 1 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ ਵੈਧ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ 'ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਸਜਾਯੋਗ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸੂਚੀ III ਦੀ ਆਈਟਮ 14 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 1952 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ XXXII ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਭੰਡਾਰੀ, ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।